

Ecologisch Werkprotocol

BOOMONDERHOUD BRUMMEN

**SMITS
RINSMA**

smitsrinsma.nl

BOOMONDERHOUD BRUMMEN

Ecologisch werkprotocol behorende bij de raamovereenkomst voor het boomonderhoud in de gemeente Brummen

Conform opzet Vereniging Stadswerk, behorende bij de gedragscode Soortbescherming voor Gemeenten

Projectnummer: 24BEH0032
Plaatsnaam: Brummen

Opdrachtgever: Gemeente Brummen
Engelenburgerlaan 31
6971 BV, Brummen

Adviseur: SmitsRinsma
Coehoornsingel 6
7201 AB, Zutphen

Projectnummer SmitsRinsma: 20240091

Status: Definitief
Versie: A2.0
Datum: 20-05-2025

Auteur(s): Kes Kuijpers
Gecontroleerd: Daisy van Boven
Goedgekeurd: Marieke van den Elzen

Paraaf:

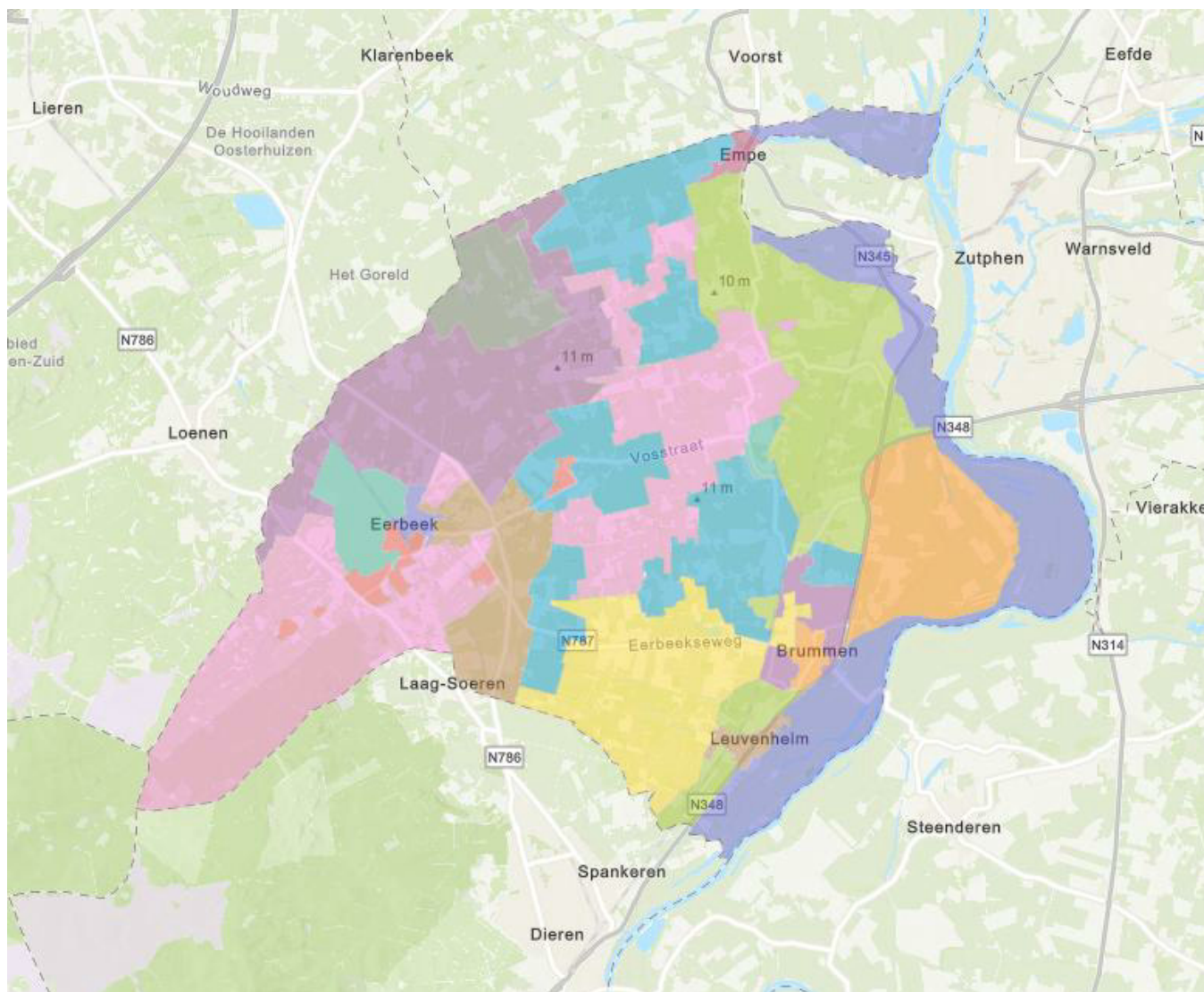

Inhoud

1	Werkomschrijving.....	4
2	Risicoanalyse.....	5
2.1	Werklocatie.....	5
2.2	Werkzaamheden, planning en noodzaak.....	5
2.3	Aangetroffen soorten.....	6
2.4	Verstoring soorten	6
2.5	Uitwerking risicoanalyse	6
2.6	Calamiteiten	6
2.7	Conclusie	6
3	Risicomanagement	7
3.1	Deskundigheid	7
3.1.1	Deskundigheid vanuit de opdrachtnemer	7
3.1.2	Deskundigheid vanuit de opdrachtgever	7
3.2	Algemeen zorgvuldig handelen	7
3.3	Specifiek zorgvuldig handelen.....	8
3.3.1	Kwetsbare perioden met toelichting	10
3.4	Verzamelen en uitwisselen gegevens.....	11
3.5	Communicatie	11
4	Ondertekening	12
4.1	Overdracht opdrachtgever	12
4.2	Instructie medewerkers	12
	Bijlage 1 Beschermde dier- en plantensoorten in Nederland	13
	Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogelnesten.....	16

1 Werkomschrijving

Dit ecologisch werkprotocol wordt toegepast bij de snoei- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van stobben binnen de gemeente Brummen. Dit ecologische werkprotocol is opgesteld op basis van bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten en/of aandachtsoorten die aanwezig zijn of verwacht kunnen worden in het gebied. Deze verspreidingsgegevens zijn onderzocht op basis van de biomorfologische kaart van de gemeente Brummen die is opgesteld door ecologisch adviesbureau Econsultancy: [Biodiversiteit Gemeente Brummen \(arcgis.com\)](https://arcgis.com).

Figuur 1: Uitsnede biomorfologische kaart en tevens werkgebied gemeente Brummen

Het doel van dit werkprotocol is het vastleggen en daarmee documenteren van de manier waarop, bij uitvoering van werkzaamheden, rekening wordt gehouden met aanwezige beschermde soorten flora en fauna. Daarnaast zorgt het ecologisch werkprotocol voor het voldoende instrueren van eigen medewerkers en/of partijen die in opdracht van de initiatiefnemers de werkzaamheden uitvoeren. Dit ecologisch werkprotocol is onderdeel van, en daarmee onlosmakelijk verbonden aan, de raamovereenkomst met besteknummer 24BEH0032 voor het boomonderhoud in de gemeente Brummen. Het ecologisch werkprotocol dient op de werklocatie aanwezig te zijn en alle betrokken partijen moeten op de hoogte zijn van de inhoud van dit protocol.

2 Risicoanalyse

De risicoanalyse biedt inzicht in de geldende risico's van het project op het vlak van natuurwetgeving. Dit hoofdstuk biedt uitkomst of het project onder de gegeven omstandigheden uitvoerbaar is. In dit geval worden de werkzaamheden snoeien (bestendig beheer) en vellen (ruimtelijke ontwikkeling) getoetst.

2.1 Werklocatie

De werklocatie betreft de gemeente Brummen. Binnen gemeente Brummen is ook het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Brummen' aanwezig. Voor het onderhoud en beheer binnen dit Natura 2000-gebied is de provincie Gelderland verantwoordelijk. Voor (laan)bomen langs (water)wegen in Natura 2000-gebied, is de gemeente Brummen verantwoordelijk.

De volgende Natura 2000-gebieden vallen binnen de werklocatie:

Gebied	Status	Restricties
Landgoederen Brummen	Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn	n.v.t.
Rijntakken Deelgebied: Uiterwaarden IJssel	Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn	n.v.t.
Veluwe	Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn	n.v.t.

In het gebied komen een aantal beschermde diersoorten voor, waar rekening mee moet worden gehouden bij het uitvoeren van werkzaamheden aan bomen, zie hiervoor de separate risicoanalyse. In bijlage 1 is te vinden welke soorten in Nederland beschermd zijn. In dit hoofdstuk komen de beschermde soort(groep)en aan bod die in de gemeente Brummen voorkomen of verwacht kunnen worden. Via de website [Biodiversiteit Gemeente Brummen \(arcgis.com\)](https://www.biodiversiteitsgemeentebrummen.nl) is de biomorfologische kaart te vinden waar per deelgebied wordt aangegeven welke beschermde soorten zijn waargenomen.

2.2 Werkzaamheden, planning en noodzaak

De volgende periode van uitvoering is gewenst:

Werkzaamheden	Periode van uitvoering
Reguliere snoei	Jaarrond
Specialistische vormsnoei	Oktober tot en met januari
Knippen/scheren van bol- en leibomen	Augustus tot en met september
Verwijderen van bomen	1 oktober t/m 28 februari
Verwijderen van stobben	1 oktober t/m 28 februari

De snoeiwerkzaamheden vallen onder de categorie Bestendig Beheer (ook wel onderhoud). Het verwijderen van bomen valt onder de categorie Ruimtelijke ontwikkeling.

De noodzaak van de werkzaamheden is gekoppeld aan wettelijke belangen:

- Flora en Fauna (ecologisch belang)
- Veiligheid van de openbare ruimte

2.3 Aangetroffen soorten

De verspreidingsgegevens zijn onderzocht op basis van de biomorfologische kaart van de gemeente Brummen die is opgesteld door ecologisch adviesbureau Econsultancy, de onderzoeksresultaten zijn opgenomen in [deze](#) interactieve kaart. De aangetroffen soorten zijn te vinden in de risicoanalyse. Van de roek is bekend dat deze in kolonievorm broeden aan de Pothof en bij de Koppelenburg in Brummen, en langs de N348 ter hoogte van Brummen. De roek heeft een jaarrond beschermd nest, zie bijlage 2.

2.4 Verstoring soorten

De aard van de werkzaamheden (hoe intensief, frequent en voorspelbaar ze zijn) heeft invloed op de verstoring van Europees beschermde soorten. Het is belangrijk dat de verstoring als gevolg van de werkzaamheden worden vergeleken met de bestaande situatie. Grotere verschillen vereisen dan ook een grotere verstoringsvrije afstand. Dieren die gewend zijn aan achtergrondgeluiden en andere verstoringen zijn minder snel van streek. Vogels kunnen ook verstoord raken als ze niet normaal met elkaar kunnen communiceren door geluidsvervuiling.

Geciteerd uit: Verstoring gevoeligheid van vogels, literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, 2008 (vogelbescherming.nl)

De verstoring van Europees beschermde soorten kan in hoofdlijnen aan de hand van de volgende factoren worden bepaald:

1. **Lichaamsgrootte:** Grotere dieren hebben een grotere afstand nodig om verstoord te worden.
2. **Soort dieren:** Carnivoren zoals roofvogels hebben een grotere verstoringafstand dan herbivoren, zoals vinken.
3. **Sociale structuur:** Dieren die in groepen leven, zoals koloniebroeders, zijn gevoeliger voor verstoring.
4. **Groepsgrootte:** Hoe groter de groep, hoe verder de verstoringafstand.
5. **Broed- en trekvogels:** Deze vogels zijn gevoeliger voor verstoring dan niet-broedvogels.
6. **Kwetsbare soorten:** Dieren die als kwetsbaar worden beschouwd, hebben ook een grotere kans op verstoring.
7. **Habitat:** Open gebieden zoals grasland zijn gevoeliger voor verstoring dan gesloten gebieden zoals bossen.
8. **Voedselgebieden:** Als een voedselbron wordt verstoord waar geen alternatief voor is, is de verstoring groter.

2.5 Uitwerking risicoanalyse

Op basis van de aangetroffen soorten is de risicoanalyse uitgewerkt, zie hiervoor de separate risicoanalyse van het ecologisch werkprotocol.

2.6 Calamiteiten

Een calamiteit betreft een onvoorziene gebeurtenis die actie vereist vanwege een acuut risico voor de volksgezondheid of openbare veiligheid. In het geval van een calamiteit kunnen de voorschriften van dit ecologisch werkprotocol niet worden opgevolgd. Calamiteiten vallen dan ook buiten de gedragscode.

2.7 Conclusie

Uitvoeren werkzaamheden: GO. Indien dit ecologisch werkprotocol wordt opgevolgd, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Voorkomen of beperken van schade is mogelijk door van tevoren te controleren op de aanwezigheid van (beschermde) diersoorten, met hun eventuele (winter)verblijven, schuilplaatsen en/of (jaarrond beschermde) nesten van de betreffende soort. Bij aanwezigheid van één of meerdere van bovenstaande de boom ontzien, met uitzondering van calamiteiten. Schakel bij twijfel altijd een ecologisch deskundige in.

3 Risicomanagement

3.1 Deskundigheid

Een deel van het uitvoerend en leidinggevend personeel dient in het kader van de Omgevingswet gecertificeerd te zijn volgens de gedragscode soortenbescherming voor gemeenten. Deze gedragscode is bij aanvang van de contractperiode vigerend en is goedgekeurd door de Vereniging Stadswerk Nederland. De actuele gedragscodes zijn hier te vinden: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/overzicht-gedragscodes#gedragscodes-onder-de-omgevingswet>

3.1.1 Deskundigheid vanuit de opdrachtnemer

Voor dit werk geldt de volgende borging van deskundigheid:

- **Werkvoorbereiding opdrachtnemer:**
 - o Onder het leidinggevend personeel, dat direct bij het werk betrokken is, dient ten minste 1 persoon te zijn gecertificeerd conform de gedragscode soortenbescherming niveau 2 (opzichters/ uitvoerders) of niveau 3.
- **Uitvoering:**
 - o Onder het uitvoerend personeel zijn, op een locatie waar bestekwerkzaamheden worden uitgevoerd, alle vaste medewerkers gecertificeerd conform de gedragscode soortenbescherming niveau 1 (medewerkers/meewerkend voorman)
 - o In een zelfstandige werkeenheid is, op een locatie waar bestekwerkzaamheden worden uitgevoerd, ten minste één uitvoerende medewerker gecertificeerd conform de gedragscode soortenbescherming niveau 1 (medewerkers/meewerkend voorman).
 - o Aanvullend is de uitvoerder of (meewerkend) voorman gecertificeerd conform de gedragscode soortenbescherming niveau 2 (opzichters/uitvoerders).

3.1.2 Deskundigheid vanuit de opdrachtgever

Vanuit de opdrachtgever wordt bij aanvang van de contractperiode een ecooloog aangesteld die additioneel toezicht houdt op de uitvoering. De opdrachtgever schat aan de hand van de werkplanning van de opdrachtnemer in wanneer de ecooloog toezicht houdt.

3.2 Algemeen zorgvuldig handelen

Onderstaand de belangrijkste project-specifieke maatregelen. Zie ook de algemene maatregelen (hoofdstuk 4) in de gedragscode.

- **Controle van soortinformatie:** Lokaliseren en markeren bekende rust- en verblijfsplaatsen.
- **Planning en werkperiodes:** 2024 tot maximaal 2028.
 - o 1 oktober t/m 15 maart: verwijderen van bomen en hierop volgend verwijderen van stobben.
 - o Jaarrond: snoeien van bomen.
- **Werkrichting/werktechniek/fasering:** Constant in één werkrichting de werkzaamheden uitvoeren. Bij het grootschalig weghalen van solitaire bomen dit gefaseerd uitvoeren. Werken met elektrische kettingzagen. Zie bijlage 2 voor de gunstige werkperiodes voor snoeien en kappen van solitaire bomen en laanbeplanting.
- **Geluid:** Niet meer dan 93dB.
- **Aanwezigheid:** Werkzaamheden vinden enkel plaats bij daglicht tussen zonsopgang en zonsondergang.
- **Vrijkomend materiaal:** Laat takhout niet langer dan 2 dagen na uitvoering van de snoei liggen.

Voor alle benoemde, beschermde soorten geldt te allen tijde de zorgplicht zoals geïntegreerd in de Omgevingswet. Tevens geldt de zorgplicht ook voor niet-beschermde soorten. Schakel bij twijfel altijd een ecologisch deskundige in.

3.3 Specifiek zorgvuldig handelen

Onderstaand de belangrijkste algemeen project-specifieke maatregelen.

- Verblijven, schuilplaatsen of (jaarrond beschermde) nesten worden gemarkeerd en opgenomen in het GIS-systeem, inclusief foto. Op deze manier ontstaat een logboek met locaties waar verblijven, schuilplaatsen en nesten van dieren zich bevinden. Bij toekomstige werkzaamheden dient extra aandacht te worden gegeven aan deze locaties.
- De verstoringvrije afstand dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige. De verstoringvrije afstand is afhankelijk van een aantal criteria. Deze criteria zijn omschreven in §2.4.
- De opdrachtnemer dient jaarlijks voorafgaand aan de snoeiwerkzaamheden een ecologisch werkplan op te stellen met locatie-specifieke kenmerken.

Per beschermde soort is hieronder weergegeven welke specifieke maatregelen genomen dienen te worden.

(Broed)vogels

Inheemse (broed)vogels mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een broedende vogel, verblijven, schuilplaatsen en/of nesten in de kroon van de boom, in een boomholte of achter boomschors. Bij aanwezigheid de boom ontzien.
- Werk buiten de kwetsbare periode, zie §3.3.1. Deze periode is het indicatieve broedseizoen.
 - o Controleer ook buiten het indicatieve broedseizoen op broedende vogels.
 - o Sommige vogelsoorten hebben een jaarrond beschermd nest, zie hiervoor bijlage 2 in dit ecologisch werkprotocol.
 - Bomen met een jaarrond beschermd nest mogen niet zonder omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten geveld worden.
 - Bomen in de directe omgeving dienen gespaard te worden, hiervoor kan minimaal één boomlengte beschermingszone worden gehanteerd.
- Locaties van jaarrond beschermde nesten, inclusief beschermingszone, worden voorafgaand aan de werkzaamheden gemarkeerd en digitaal vastgelegd.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien binnen de kwetsbare periode, dan dienen er buiten de kwetsbare periode voorkomende/beperkende maatregelen te worden uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan het ongeschikt maken van de boom om te nestelen, zoals het toepassen van een net over de boom.
- Indien er een vaste rust- of verblijfplaats aanwezig is mogen de werkzaamheden niet uitgevoerd worden, zonder dat door de opdrachtgever een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten wordt aangevraagd.
- Houd rekening met de verstoringvrije afstand van de werkzaamheden ten opzichte van (broed)vogels. Voor zangvogels wordt een straal van 25 meter gehanteerd en voor roofvogels een straal van 75 meter.

Vleermuizen

Inheemse vleermuizen mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een (zomer- en/of winter-)vleermuisverblijf. Dit wordt gedaan onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen.
 - o Vleermuizen nestelen zich in holten en scheuren;
 - o Controleer of de holte geschikt is voor vestiging van vleermuizen;
 - Als uitgangspunt kan worden gehanteerd: een holte van minimaal 2 cm in doorsnee en minimaal 5 cm ingerot naar boven.
 - o Controleer op aanwezigheid van de vleermuizen, bijv. middels een endoscoop.
- Als een vleermuis wordt aangetroffen, wordt de kap of snoei uitgesteld.
- Werkzaamheden vinden plaats in de daglichtperiode, opdat verstoring van de omgeving door verlichting wordt voorkomen. Bij nachtelijke verlichting van een werklocatie wordt uitstraling naar de omgeving tot een uur voor zonsopkomst en vanaf een uur na zonsondergang zo veel mogelijk voorkomen.
- Werk buiten de kwetsbare periode, zie §3.3.1.
 - o Boombewonende vleermuizen, zoals de rosse vleermuis, gebruiken bomen als winterverblijf. Hierbij geldt ook: bij aanwezigheid van een wintervleermuisverblijf, de boom ontzien.
- Na kap of snoei van de bomen worden de bomen zo neergelegd dat de gaten en holtes vrij zijn, zodat dieren deze kunnen verlaten.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien, dienen er mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.

- Plaatsen van vervangende verblijfplaatsen, bijv. door nestkasten te plaatsen of het creëren van nieuwe holtes.

Grondgebonden zoogdieren

Inheemse grondgebonden zoogdieren mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een (beschermde) grondgebonden zoogdier, zoals een boom-/steenmarter en eekhoorn.
 - Controleer of de holte geschikt is als verblijfplaats;
 - Voor de boom-/steenmarter kan als uitgangspunt worden gehanteerd: een holte van minimaal 7 cm in doorsnee en minimaal 10x10 cm droge (nest)ruimte binnen een boom.
 - Voor de eekhoorn kan worden gehanteerd: een holte van minimaal 5 cm in doorsnee en minimaal 8x8 cm (nest)ruimte, en een nest van takken en overig bosmateriaal op >3 meter hoogte dat duidelijk gebruikssporen (haren, resten van noten) bevat van een eekhoorn.
 - Controleer op aanwezigheid van een grondgebonden zoogdier, bijv. middels een endoscoop.
- Bij aanwezigheid de boom ontzien en binnen een straal van 25 meter worden geen werkzaamheden meer uitgevoerd.
- Werk buiten de kwetsbare periode, zie §3.3.1.
 - De voortplantingsperiode van grondgebonden zoogdieren is een kwetsbare periode waaraan extra aandacht geschonken dient te worden bij het controleren op aanwezigheid.
 - Deze periode van de boommarter loopt van juli tot augustus
 - Deze periode van de steenmarter loopt van juni tot augustus
 - Deze periode van de eekhoorn loopt van december tot februari, en van mei tot juni.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien, dienen er mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.
 - Plaatsen van vervangende verblijfplaatsen, bijv. door het creëren van nieuwe holtes.

Reptielen

Inheemse reptielen mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een (beschermde) reptiel.
- Bij aanwezigheid de boom ontzien.
- Werk buiten de kwetsbare periode, zie §3.3.1.
 - Reptielen hebben van oktober/november tot en met februari een winterrustperiode. Hiervoor worden doorgaans boomwortels, wortelkluiten, stobben en vergane boomstammen gebruikt.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien, dienen er mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.
- Er wordt geen takhout gedeponeerd op plaatsen waarvan bekend is dat deze in het zomerseizoen worden gebruikt als rust- of voortplantingsplaats.

Amfibieën

Inheemse amfibieën mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een (beschermde) amfibie.
 - Amfibieën hebben van oktober/november tot en met februari een winterrustperiode. Hiervoor worden doorgaans boomwortels, wortelkluiten, stobben en vergane boomstammen gebruikt.
 - De voortplantingsperiode is ook een kwetsbare periode van amfibieën. Deze loopt grofweg van maart tot half juni. Amfibieën zijn dan vooral in (stilstaand) water te vinden.
- Bij aanwezigheid de boom ontzien.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien, dienen er mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.
- Voorkom dat oevers en bodems nabij poelen worden beschadigd of platgereden.

Insecten

Inheemse insecten mogen niet verstoord worden.

- Controleer van tevoren op de mogelijke aanwezigheid van een beschermd insect en/of verblijfplaats van een beschermd insect.
- Bij aanwezigheid de boom ontzien.
- Indien het noodzakelijk is een boom te verwijderen of te snoeien, dienen er mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.

3.3.1 Kwetsbare perioden met toelichting

Hieronder in tabel 1 is schematisch weergegeven welke maanden van het jaar de kwetsbare perioden zijn van de verschillende diergroepen die in §3.3 zijn besproken. Tabel 1 is puur indicatief voor de meest kwetsbare perioden. De maatregelen die in §3.3 worden besproken, zijn leidend.

Tabel 1 Kwetsbare periode fauna

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Broedvogels												
Vleermuizen												
Grondgebonden zoogdieren												
Reptielen												
Amfibieën												
Insecten												
	Geen maatregelen nodig. Wel is de algemene zorgplicht van toepassing.											
	Activiteit uitvoeren onder voorwaarden (zie toelichting hieronder).											
	Activiteit niet uitvoeren. Indien activiteit noodzakelijk, dan is vergunning benodigd.											

Broedvogels:

- Bomen met in gebruik zijnde nesten/holen van broedvogels worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien.
- In overleg met een deskundige wordt bepaald tot welke afstand er van de broedplek gewerkt kan worden.
- Bomen met bewoonde of bewoonbare horsten van roofvogels worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien.
- In overleg met een deskundige wordt bepaald tot welke afstand er van de horst gewerkt kan worden.
- Het broedseizoen is per vogelsoort anders, zie [Natuurkalender broedvogels \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/natuur/natuurkalender-broedvogels).

Vleermuizen:

- Bomen met holten, spleten of rottingsgaten geschikt voor vleermuizen worden op kaart aangegeven en bij werkzaamheden ontzien.
- Laanbomen met een functie als vliegroute voor vleermuizen worden gefaseerd gedund in de winterperiode (oktober – februari).
- In overleg met een deskundige wordt overlegd of herplant noodzakelijk is.
- Indien door de dunning het functioneren van de vliegroute wordt aangetast dan is vergunning noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren:

- Bij het vellen en verwijderen van materiaal worden oeverstroken langs water met Waterspitsmuis en Noordse woelmuis ontzien.

Reptielen:

- Indien de plek onderdeel is van een overwinteringsplaats wordt in overleg met een deskundige bepaald of de werkzaamheden en hoe, kunnen worden uitgevoerd.

Tabel: <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/CVDR/CVDR189426/1/xml/i262064.pdf>

Toelichting: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR189426/1#hoofdstuk_3

3.4 Verzamelen en uitwisselen gegevens

Op onderstaande wijze dienen gegevens verzameld en uitgewisseld te worden:

- Soortinformatie: opdrachtnemer ontvangt beschikbare flora- en fauna gegevens bij de start van het contract. Gedurende de contractperiode worden bevindingen door zowel opdrachtnemer als opdrachtgever geregistreerd in Geovisia.
- Overdrachtsmoment: Opdrachtnemer ontvangt relevante informatie bij de start van het onderhoudscontract. Opdrachtgever ontvangt jaarlijks na de uitvoering een overdracht waarin nieuwe bevindingen zijn geregistreerd.

3.5 Communicatie

Onderstaande personen zijn de aanspreekpersonen omtrent de werkzaamheden:

- De uitvoerder is de contactpersoon voor flora- en faunazaken op de werklocatie richting personeel en opdrachtgever.
- De gemeente Brummen is en blijft aanspreekpunt voor omwonenden.
- Overlegmomenten:
 - o Bouwvergadering: 4-wekelijks gedurende de uitvoering
Tijdens de bouwvergadering worden constatering m.b.t. Flora en Fauna besproken.

4 Ondertekening

4.1 Overdracht opdrachtgever

Dit ecologisch werkprotocol is aan de opdrachtgever overgedragen:

Namens opdrachtnemer: SmitsRinsma bv.	
Handtekening werkvoorbereider	
Plaats	Zutphen
Datum	20-05-2025

4.2 Instructie medewerkers

De instructie over dit ecologisch werkprotocol heeft plaatsgevonden:

Aan wie	Wanneer (datum)	Door Wie (uitvoerder)

Bijlage 1 Beschermden dier- en plantensoorten in Nederland

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Vogelrichtlijn

Vogels

Alle in Nederland van
nature voorkomende
vogelsoorten

Habitatrichtlijn

Zoogdieren

Bever
Hamster
Hazelmuis
Lynx
Noordse woelmuis
Otter
Wilde kat
Wolf

Bechteins vleermuis
Bosvleermuis
Brandts vleermuis
Franjestaart
Gewone baardvleermuis
Gewone dwergvleermuis
Gewone grootoorvleermuis
Grijze grootoorvleermuis
Grote hoefijzerneus
Grote rosse vleermuis
Ingekorven vleermuis
Kleine dwergvleermuis
Kleine hoefijzerneus
Laatvlieger
Meervleermuis
Mopsvleermuis
Noordse vleermuis
Rosse vleermuis
Ruige dwergvleermuis
Tweekleurige vleermuis
Vale vleermuis
Watervleermuis

Bruinvis
Bultrug
Dwerpotvis
Dwergvinvis
Gestreepte dolfin
Gewone spitsdolfijn
Gewone vinvis
Griend
Grijze dolfin
Hille (Butskop)
Kleine zwaardwalvis
Narwal
Noordse vinvis
Orca
Potvis
Spitsdolfijn van Gray
Tuimelaar

Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn
Witte dolfin

Amfibieën

Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Heikikker
Kamsalamander
Knoflookpad
Poelkikker
Rugstreeppad
Vroedmeesterpad

Reptielen

Gladde slang
Muurhagedis
Zandhagedis

Dikkopschildpad
Kemps' zeeschildpad
Lederschildpad
Soepschildpad

Vissen

Houting
Steur

Insecten

Apollovlinder
Boszandoog
Donker
pimpernelblauwtje
Grote vuurvlinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

Brede geelrand-
waterroofoever
Gestreepte
waterroofoever

Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Weekdieren

Bataafse stroommossel
Platte schijfhoren

Mossen

Geel schorpioenmos
Tonhaarmuts

Planten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Kleine vlotvaren
Kruipend moerasscherm
Liggende raket
Zomerschroeforchis

Bron: [Lijst beschermde soorten Wnb \(natuurinclusief.nl\)](#)

Nationaal beschermde soorten

Zoogdieren

Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Eekhoorn
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse
woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige
bosspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild Zwijn
Woelrat

Amfibieën

Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Reptielen

Adder
Hazelworm
Levendbarende hagedis
Ringslang

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Ongewervelden

Europese rivierkreeft

Dagvlinders

Aardbeivlinder
Bosparemoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Donker
pimpernelblauwtje
Duinparemoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote paremoervlinder
Grote vos
Grote vuurvlinder
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Pimpernelblauwtje
Sleedoorpage
Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparemoervlinder
Veenhooibeestje
Veldparemoervlinder
Zilveren maan

Libellen

Beekroombout
Bosbeekjuffer

Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers

Vliegend hert

Planten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Franjementiaan
Geelgroene
wespenorchis
Geplooid
vrouwenmantel
Getande veldsla
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid
Gladde zegge
Groene nachtorchis
Groensteel
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip

Karhuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonedaauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkelk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trogamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje

Bron: [Lijst beschermde soorten Wnb \(natuurinclusief.nl\)](#)

Vrijgestelde soorten in provincie Gelderland

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis*
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Huisspitsmuis*
Konijn
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis

Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis*
Vos
Woelrat

Amfibieën en reptielen

Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker /
Bastaardkikker

*Voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven (Wnb 3.10 3^e lid)

Bron: [Lijst beschermde soorten Wnb \(natuurinclusief.nl\)](https://natuurinclusief.nl)

Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Vogelsoort	Categorie vaste nesten*
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4
Blauwe reiger	5
Boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Brilduiker	5
Draaihal	5
Eidereend	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Hop	5
Huiszwaluw	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
Koolmees	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Oeverzwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Ruigpootuil	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5
Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

*Toelichting categorie vaste nesten:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden in principe de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorie gelden in principe de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming uitsluitend tijdens het broedseizoen:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Wij adviseren u een ecologisch deskundige op het gebied van vogels in te schakelen om te onderzoeken of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, die jaarronde bescherming van de nesten eisen. U gebruikt de lijst als hulpmiddel om te bepalen of vergunning nodig is voor met name de jaarrond beschermde nesten. U kijkt of er maatregelen mogelijk zijn die maken dat de functionaliteit van het nest behouden blijft.

Bron: [Lijst jaarrond beschermde nesten \(rvo.nl\)](#)